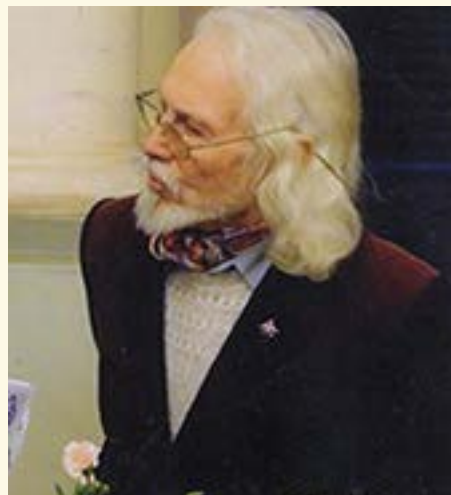


## VILNIAUS žemaičių kultūros draugija. 2013–2014 metai

Eugenija Tamara ARNASTAUSKIENĖ, Dalia DIRGĖLIENĖ, Danutė MUKIENĖ

Nuotraukos Virginijos VALUCKIENĖS, Zigmo JUŠKEVIČIAUS, Alvydo STRIČKOS

Dešinėje – dailininkas Alfonsas Čepauskas 2013.01.16



### 2013 metai

SAUSIO 5 d. savaitraščio „Vilniui ir Vilniečiams“ puslapyje „Sostinė“ išspausdintas istorikės, Vilniaus žemaičių kultūros draugijos (toliau – draugija, VŽKD, Vilniaus žemaičiai) narės Mortos Baužienės straipsnis „Vilnių niokojo tie, kurie nežinojo jo praeities“.

SAUSIO 15 d. vyko draugijos ataskaitinis susirinkimas. Jo metu teigiamai įvertinta draugijos ataskaitinio laikotarpio veikla, naujiems nariams įteikti draugijos narių pažymėjimai „Žemaičių pasai“.

SAUSIO 16 d. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje atidaryta žurnalistų sukurtų ekslibrisų ir dailininko, draugijos nario Alfonso Čepausko mažosios metalo plastikos paroda. Šia proga A.Čepauską ir jo kolegas dainomis pasveikino Vilniaus žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“ (vadovė Vitalija Brazaitienė) bei kiti renginyje dalyvavę dailininko bičiuliai.

SAUSIO 18 d. būrys VŽKD narių dalyvavo Vilniaus karininkų ramovėje vykusiame Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“, su kuriuo draugija jau daug metų palaiko glaudžius ryšius, veiklos



2013 m. sausio 16 d. vykusio VŽKD ataskaitinio susirinkimo dalyviai (bendras salės vaizdas)

penkiolikos metų sukakčiai skirtame šventiniame renginyje bei šio klubo išleistas knygos „Mus jungia Rokiškio kraštas“ sutiktušė.

SAUSIO 24 d. Vilniaus mokytojų namuose vyko žurnalisto, poeto, aktyvaus VŽKD nario Juozo Elekšio (1931–2022) dviejų leidinių („Čia mano žemė“ ir „Dainų upeliukas“) sutiktušė bei dainų, sukurtų pagal J. Elekšio žodžius, premjeros. Koncertavo Sonata Tamašauskaitė-Petkienė, Antanas Petkus, operos solistai Gražina Skinderytė-Kurnickienė ir Vytautas Kurnickas.

SAUSIO 27 d. prisimenant kompozitorių, pedagogą, aktyvų VŽKD narį Jurgį Gaižauską (1922–2009) jo dukters smuikininkės Vilijos Gaižauskaitės-Veličkienės iniciatyva įvyko koncertas, skirtas Tėvui atminti. Jo metu skambėjo J. Gaižausko kūriniai. Juos atliko trio „Keturstygis“ – smuikininkės Nomeda Gatelienė, Vilija Gaižauskaitė-Veličkienė ir kanklininkė Aistė Bružaitė.

Tos pačios dienos pavakary Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje vyko Klaipėdoje gimusio fotomenininko Algimanto Aleksandravičiaus išleistas knygos „Žemaitė – mona meilė“, kurioje

(Nukelta į 46 p.)



Vasario 19-osios kultūros vakaro metu koncertavo Vilniaus mokytojų namų liaudiškos muzikos ansamblis „Kankleliai“ (vadovė Daiva Čičinskienė)



2013 m. vasario 12-ąją Vilniaus mokytojų namų kiemelyje vykusių Užgavėnių šventės akimirka

išspausdinta daug iškilių žemaičių, tarp jų ir VŽKD narių, nuotraukų, sutiktuvės. Renginį vedė Plungėje gimusi, Vilniuje gyvenanti ir kurianti aktorė Jurgita Jurkutė, kalbėjo knygos autorius, iš Telšių kilęs istorikas, Vilniaus universiteto profesorius Alfredas Bumblauskas, Šiauliuose savo gyvenimo kelią pradėjęs dailininkas Petras Repšys, sūduvis fotografas ir fotografijos istorikas Stanislovas Žvirgždas.

SAUSIO 28 d. Lietuvos dailininkų sąjungos parodų salėje atidaryta iš Mažeikių kilusios dailininkės Filomenos Linčiūtės-Vaitiekūnienės paroda „Medžiai ir bokštai“. Renginyje dalyvavo ir parodos atidarymo proga dailininkę pasveikino Vilniaus žemaičiai.

SAUSIO 30 d. „Lietuvos aide“ išspausdintas Birutės Silevičienės straipsnis „Norėčiau pasiekt Laimės šalį“ apie žurnalistą, poetą, draugijos narį Juozą Elekšį, bei trys jo sukurti eilėraščiai. Tais metais respublikinėje spaudoje apie J. Elekšį buvo paskelbta ir daugiau straipsnių.

SAUSIO MĖNESĮ draugijos nariai Janina Griciūtė, Jūra Marija Baužytė ir Povilas Milius šventė savo 60-metį, Danguolė Guobienė – 65-metį, Vytautas Pukys – 75-metį. Juos šių sukakčių proga gražiai pasveikino VŽKD nariai.

VASARIO 12 d. Vilniuje vėl vyko Užgavėnių renginiai. VŽKD persirengėliai šelgio tiek miesto aikštėse, tiek ir vakare Vilniaus mokytojų namų kiemelyje surengtoje Užgavėnių šventėje, kurioje Kanapinių vaidino draugijos narys Juozas Macas (1937–2014), grojo iš Dzūkijos kilusio Dariaus Mokevičiaus vadovaujama liaudiška kapela „Ratilai“, kuriame dainuoja ir keletas Vilniuje gyvenančių žemaičių. Vėliau Užgavėnėse dalyvavę draugijos nariai susėdo prie vaišių stalo Vilniaus mokytojų namuose, kur vyko ir žemaitiška Užgavėnių vakaronė.

VASARIO 19-osios VŽKD kultūros vakaras buvo skirtas Žemaičių krikšto jubiliejui. Renginyje dalyvavo, kalbėjo istorikas dr. Darius Baronas ir draugijos narys, Vilniaus Visų Šventųjų parapijos klebonas kunigas Vytautas Rapalis. Renginio metu vyko ir tradicinių giesmių kompaktinės plokštelės „Dėkui gi, dėkui“ sutiktuvės, koncertavo Vilniaus mokytojų namų liaudiškos muzikos ansamblis „Kankleliai“ (vadovė Daiva Čičinskienė).

VASARIO 19 d. „Lietuvos žiniose“ išspausdintas iš Darbėnų krašto kilusio etnologo dr. Petro Kalniaus straipsnis „Apie žemaičius – savus ir kitokius“.

VASARIO mėnesį gražių



Iš kairės: Žemaičių Kalvarijos kalnus gieda Vilniaus arkikatedros bazilikos senųjų giesmių ansamblis (vadovė Janina Bukontaitė); kalba leidinio „Žemaičių Kalvarijų kalnai. Maldynas ir giesmynas“ autorius – muzikologas prof. Alfonsas Motuzas. 2013.03.29

sukakčių proga draugijos nariai pasveikino: Alfonsą Žalandauską – su 75-mečiu, Adomą K. Narščių – su 65-mečiu, Mariją Slušinskaitę ir Virginiją Valuckienę – su 55-mečiu. Kartu su jais tą mėnesį buvo gražiai pagerbti ir gimtadienius šventę draugijos nariai Eugenija Tamara Arnastauskienė, Daiva Čičinskienė, Pijus Dambrauskas, Dalia Dirgėlienė, Zofija Elekšienė, Dalia Marija Kaminskienė, Alma Antanina Lapinskienė, Angelina Narušienė, Elvyra Stapčinskienė, Alvydas Strička. Su jubiliejais, gimtadieniais draugijos nariai būdavo pagerbiami visus 2013-uosius metus, ši tradicija pratęsta ir vėliau.

KOVO 1 d. Signatarų namuose vyko muzikologo prof. Alfonso Motuzo spaudai parengto leidinio „Žemaičių Kalvarijų kalnai. Maldynas ir giesmynas“ sutiktuvės. Renginį, kuris buvo skirtas Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejui paminėti, organizavo Lietuvos nacionalinio muziejaus Signatarų namai ir Lietuvos edukologijos universiteto Istorijos fakultetas. Diskusiją apie Žemaičių krikšto ištakas ir įsitvirtinimą, liaudies pamaldumo praktikas, jų apeiginius papročius ir muziką vakaro metu moderavo dr. Aldona Vasiliauskienė, kalbėjo prof. Alfonsas Motuzas (1955–2019), kun. Vytautas Rapolis, dr. Vida Kniraitė ir dr. Darius Liutikas.

KOVO mėnesio pradžioje draugijos nariai aktyviai dalyvavo Vilniuje vykusioje kas pavasarį vykstančioje Kaziuko mugėje, būrys sostinės žemaičių jos metu koncertavo.

KOVO 19 d. vykusio VŽKD kultūros vakaro metu vyko istorikės, draugijos narės Mortos Baužienės knygos „Pasižvalgymas po senojo Vilniaus mūrus“ sutiktuvės. Kalbėjo knygos autorė, leidyklos „Savastis“ vadovas Juozas Bardauskas. Renginyje su



VŽKD nariai (iš kairės): Povilas Saudargas ir Juozas Šimkus



VŽKD nariai (iš kairės): Alfonsas Katkus, Juozapas Baldauskas ir Vytautas Jocis

Juozapinėmis buvo pasveikinti visi draugijos Juozapai, taip pat ir jubilatai, kovo mėnesį gimtadienius šventę žemaičiai. Vakaronėje grojo Albinas Batavičius ir Ipolitas Petrošius.

KOVO 29-ąją būrys draugijos narių, pakviesti Vilniaus Bernardinų bažnyčios klebono žemaičio kunigo brolio Algirdo Malakauskio OFM, Bernar-

(Nukelta į 48 p.)

dinų bažnyčioje giedojo Žemaičių Kalvarijos kalnus. Renginyje kartu su kitais pamaldų dalyviais Žemaičių Kalvarijos kalnus giedojo Vilniaus arkikatedros bazilikos senųjų giesmių ansamblis (vadovė Janina Bukontaitė).

KOVO–BALANDŽIO mėnesiais respublikinėje spaudoje buvo paskelbta keletas straipnių apie prof. Alfonso Motuzo spaudai parengtą Žemaičių Kalvarijos kalnų maldyną ir giesmyną, Signatarų namuose vykusias jo sutiktuves, Žemaičių Kalvarijos kalnų giedojimą Vilniaus Bernardinų bažnyčioje.

Laikraščio „Draugas“ priede „Kultūra“ paskelbtas kalbininko, žodynininko, draugijos nario dr. Antano Balašaičio (1931–2023) straipsnis „Kalbininkai ir poezija“, kuriame pateikta daug informacijos ir apie žemaičius. Tais metais Lietuvos ir užsienio šalių spaudoje buvo išspausdinta ir daugiau šio autoriaus straipsnių apie žemaičius, kalbininkus, publikacijų, skirtų Lietuvos Respublikos Seimo paskelbtiems Tarmių metams. Vienas jų – „Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimas Vatikane“ išspausdintas žurnale „Žemaičių žemė“ (Nr. 2),

BALANDŽIO 2 d. didelis būrys Vilniaus žemaičių dalyvavo Visų Šventųjų bažnyčioje vykusiose Velykinėse šv. Mišiose, kurias aukojo draugijos narys kun. Vytautas Rapalis. Jų metu giedojo Ipolito Petrošiaus suburtas ir jo vadovaujamas choras. Po šv. Mišių Visų Šventųjų bažnyčios parapijos namuose vyko graži žemaičių Velykinė vakaronė.

BALANDŽIO 5 d. mirė Raseinių rajono Paserbenčio kaime 1936 m. balandžio 1 d. gimęs poetas, eseistas, vertėjas, žurnalistas, visuomenės veikėjas, daugelio knygų ir straipsnių autorius, Vilniaus universiteto dėstytojas, VŽKD bičiulis Marcelijus Martinaitis (1936–2013). Jį Vilniaus



Kino režisierius Justinas Lingys 2013.04.16

žemaičiai kartu su jo artimaisiais, draugais, bičiuliais, kūrybos gerbėjais amžinam poilsiui palydėjo į Vilniaus Antakalnio kapines.

BALANDŽIO 16 d. vyko Tarmių metams skirtas VŽKD kultūros vakaras „Mūsų protėvių šnektas“. Jos svečias buvo iš Mažeikių kilęs kino režisierius, poetas Justinas Lingys, kuris parodė žemaičių kalba sukurtą filmą „Vėlka merga“ (rež. Justinas Lingys, scenarijaus autorė Audronė Daraškevičienė (Pociūtė)). Renginio metu buvo parodytas ir J. Lingio sukurtas dokumentinis filmas „Žemaičių krikštas“. Apie tarmių išsaugojimo svarbą kalbėjo renginyje dalyvavęs 1933 m. rugsėjo 24 d. netoli Salantų (Kretingos raj.) Barzdžių kaime gimęs kalbininkas dr. Pranas Kniūkšta (1933–2020).

GEGUŽĖS 11 d. laikraščio „Vilniui ir Vilniečiams“ puslapyje „Sostinė“ išspausdintas straipsnis „Atverti dar ne visi metraštininko lobiai“ apie aktyvų visuomenės veikėją, Lietuvos ginkluoto pasipriešinimo sovietinei okupacijai dalyvį, politinį ka-



Vilniaus Visų Šventųjų bažnyčioje vykusiose Velykinėse šv. Mišiose gieda Ipolito Petrošiaus suburtas choras; velykinė vakaronė Vilniaus Visų Šventųjų bažnyčios parapijos namuose. 2013.04.02



Iš kairės: pėčiųjų žygis į Aukštojo kalną; VŽKD garbės narys alpinistas Vladas Vikauskas (kairėje) su dukra Dalia ir jos šeima. 2013.05.18



Viršuje – 2013.09.17 VŽKD vakaronėje groję muzikantai; dešinėje – draugijos kultūros vakaro „Mūsų protėvių šnektą“ organizatoriai ir svečiai. 2013.05.21



linį, pedagogą, Sąjūdžio metraštininką, fotografą, VŽKD narį Albiną Kentrą (1929–2023).

GEGUŽĖS 18 d. vyko alpinisto, Raseinių garbės piliečio, knygų autoriaus, aktyvaus VŽKD nario Vlado Vitkausko gimimo 60-mečiui skirta šventė „Mūsų Everestas“, kurios programoje buvo pėčiųjų žygis į Medininkus, dviratininkų ir automobilistų žygis, pėčiųjų kopimas į aukščiausią Lietuvoje kalną (Aukštojo), šventinė popietė prie ugniavietės, turistinės vaišės. Renginius organizavo Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir Lietuvos keliautojų sąjunga. Juose aktyviai dalyvavo Vilniaus žemaičiai. Informacija apie šį renginį pateikta žurnalo „Žemaičių žemė“ 2013 m. penktajame numeryje.

GEGUŽĖS 21 d. vykęs VŽKD kultūros vakaras „Mūsų protėvių šnektą“ buvo skirtas Tarmių metams. Jo metu renginio svečiai šiauliškiai parodė muzikinę-literatūrinę programą „Šiuolaikiniai ru-

giai“, sukurtą pagal iš Skuodo krašto kilusio poeto, žurnalisto Stasio Jonausko (1948–2018) kūrybą. Savo eiles skaitė iš Skuodo rajono kilęs poetas, eseistas, literatūros kritikas, redaktorius Justinas Kubilius, kalbėjo ir iš to paties rajono kilęs žurnalistas ir prozininkas Liudvikas Gadeikis.

GEGUŽĖS mėnesį draugijos nariai jubiliejų proga sveikino: Vaclovą Paulauskį – su 80-mečiu, Rūtą Lakačauskienę – su 70-mečiu, Lidiją Turčionavičiūtę ir Vladą Vitkuską – su 60-mečiu, Aušrą Liutkutę – su 40-mečiu.

BIRŽELIO 7 d. Jurbarko rajono laikraščio 23-iam numeryje išspausdintas straipsnis „Kalbininkas A. Balašaitis – Eržvilko pasididžiavimas“ apie kalbininką, žodynininką, VŽKD narį dr. A. Balašaitį (1931–2023).

BIRŽELIO mėnesį 80-metį šventė draugijos  
(Nukelta į 50 p.)



Viršuje – ekskursijos dalyviai ant Rambynų kalno (Šilutės r.). 2013.06.09; dešinėje – 2013.09.17 vykusio VŽKD kultūros vakaro metu koncertuoja Vilniaus choras „Šeškinės bočiai“ (vadovė Genė Radušienė); apačioje – šio renginio dalyviai (bendras salės vaizdas)

nariai Vytautas Juozas Mykolaitis, Genė Jacėnaitė (1933–2016), 75-metį – Aldona Vilhelmina Babrauskaitė, 70-metį – Vanda Vaitulionienė ir Regina Danutė Bistrickienė, 65-metį – Birutė Cecilija Petrauskienė.

LIEPOS 15 d. laikraščio „Vakarų Lietuva“ žemaitiškame puslapyje „Būkem žemaitė“ išspausdintas žemaitiškai parašytas mažiekiškės Genovėitos Gricienės straipsnis „Jūzaps – atskėra truopnoma, nuošėrdoma ir geroma žmuogos“ apie draugijos narį Juozą Elekšį. Paskelbtas ir J. Elekšio eilėraštis.

LIEPOS mėnesį jubiliejus šventė šie draugijos nariai: 85-metį Antanas Masedunskas, 80-metį – Albinas Vaičiūnas, 75-metį – Algirdas Bronius Kenstavičius, 70-metį – Justinas Noreika, 60-metį – Irena Bukelskienė.

RUGPJŪČIO 14 d. amžinam poilsiui į Vilniaus Salininkų kapines išlydėta 2013 m. rugpjūčio 12d. mirusi aktyvi VŽKD ir liaudies šokių kolektyvo „Šimtažiedis“ narė Eugenija Tubutienė (1937–2013).

RUGPJŪČIO mėnesį 75-erių metų sukaktį šventė draugijos nariai Povilas Saudargas ir Birutė Butkevičienė, 60-metį – Kazys Aleksandravičius, 50-metį – Asta Taluntienė.

RUGSĖJO 9 d. VŽKD nariai kartu su kitų Lietuvos visuomeninių organizacijų atstovais dalyvavo ekskursijoje, kurios metu aplankyta Marijampolė, Kazlų Rūda, Vilkyškiai. Bitėnai, Bitėnų kapinės, Rambynų kalnas.

RUGSĖJO 17 d. VŽKD kultūros vakaro svečiai buvo, kalbėjo Aplinkos ministerijos viceministras Almantas Petkus, Klaipėdos rajono savival-



dybės meras Vaclovas Dačkauskas, kuris draugijos pirmininkei įteikė Padėkos raštą už aktyvią visuomeninę kultūrinę veiklą, Gargždų krašto garsinimą. Koncertavo Vilniaus miesto vokalinis-instrumentinis ansamblis „Šeškinės bočiai“ (vadovė Genė Radušienė). Vakaronės metu grojo draugijos muzikantai, tarp jų ir šimtmetis smuikininkas J. Jocius. Apie šį renginį laikraštyje „Mano Gargždai“ rugsėjo 20 d. paskelbtas Redos Baltinaitės straipsnis „Meras apdovanojo Žemaičių draugijos vadovė“.

RUGSĖJO mėnesį su 70-mečiu buvo pasveikinti draugijos nariai Marija Ginčauskaitė ir Irutė Žemelinė, su 55-mečiu – Audronė Gudelevičienė.

SPALIO 18 d. Vilniaus karininkų ramovėje draugijos nariai dailės parodos atidarymo proga pasveikino ją surengusį Vilniuje gyvenantį ir kuriantį dailininką Bronių Grušą (1932–2013) ir jo mokinį iš menininko gimtojo Skuodo rajono Ylakių miestelio vidurinės mokyklos. Tokias parodas dailininkas Vilniuje rengė ir Ylakių moksleivius globojo ir ankstesniais metais.

SPALIO 24 d. Rašytojų klube Vilniuje vyko žemaitės literatūrologės prof. Viktorijos Daujotytės knygos „Boružė, ropojanti plentu“ apie Marcelijų Martinaitį (1936–2013) sutiktuvės. Knygos autorė šia proga pasveikino VŽKD nariai.



Žurnalistas, fotografas, knygos apie teatro režisierę Stasę Niūniavaitę autorius Apolinaras Juodpusis



2013 m. spalio 18 d. Vilniaus karininkų ramovėje vykusio Ylakių vidurinės mokyklos (Skuodo r.) moksleivių parodos atidarymo akimirka



Kalba teatro režisierės Stasės Niūniavaitės draugė, VŽKD narė Irena Ramonienė



2013 m. spalio 29-ąją vykusio Tarmių metams skirto renginio metu koncertuoja Vilniaus folkloro ansamblis „Ūla“ (vadovė Janina Bukontaitė)

SPALIO 29 d. VŽKD kultūros vakaras buvo skirtas Tarmių metams. Jame dalyvavo, apie tarmių išsaugojimo reikšmę, savo darbus puoselėjant tarmes kalbėjo iš Vieksnių krašto kilusi Lietuvos kalbos instituto direktoriaus pavaduotoja, mokslų daktarė, prof. Grasilda Blažienė, žemaitės

(Nukelta į 52 p.)

Dešinėje – Apolinaro Juodpusio knygos „Stasė Niūniavaitė teatro režisierė, literatė, politinė kalinė, visuomenininkė“ sutiktuvių akimirka. 2013.11.19





2013 m. gruodžio 17-ąją vykusį VŽKD kultūros vakarą jo dalyviai užbaigia giedodami „Ilgiausių metų“

žurnalistės Danutė Mukienė ir Jūratė Grabytė, iš Skuodo rajono kilęs poetas, eseistas, literatūros kritikas ir redaktorius Justinas Kubilius. Koncertafo Vilniaus folkloro ansamblis „Ūla“ (vadovė Janina Bukontaitė).

LAPKRIČIO 16 d. mirė 1932 m. rugpjūčio 20 d. Skuodo rajono Gailiškių kaime gimęs dailininkas, aktyvus visuomenės ir VŽKD narys Bronius Grušas (1932–2013). Jis palaidotas Vilniaus Karveliškių kapinėse.

LAPKRIČIO 19 d. VŽKD kultūros vakaro metu vyko iš Akmenės rajono Kegrių kaimo kilusio, Vilniuje gyvenančio žurnalisto, fotografo, buvusio Akmenės mėgėjų teatro, kuriam vadovavo Stasė Niūniavaitė, aktorius Apolinaro Juodpusio knygos „Stasė Niūniavaitė teatro režisierė, literatė, politinė kalinė, visuomenininkė“ sutiktuvės. Prisiminimais apie režisierę, jaunystėje kūrusią eilėraščius, dalyvavusią Žemaičių rašytojų sambūrio veikloje, patyrusią tremties sunkumus, dalinosi pats knygos autorius, žurnalistė Danutė Mukienė, teatro režisieriai Stasė Varanauskaitė-Lukšienė, Birutė Sarapinienė ir Vacys Vičius, poetas ir žurnalistas Juozas Elekšis, buvusi S. Niūniavaitės draugė Irena Rudienė. Koncertavo dainininkė Vaida Butautaitė, pianistė, tarptautinio M. K. Čiurlionio konkurso laureatė Jurgita Kazakevičiūtė. Renginyje tylos minute pagerbtas 2013 m. lapkričio 16 d. Amžinybėn išėjęs dailininkas, aktyvus draugijos narys Bronius Grušas (1932–2013). Gražiai pasveikinti jubiliejus pažymintys draugijos nariai. Vakaronėje susirinkusiuosius linksmino muzikantai Ipolitas Petrošius ir Vytautas Mykolaitis.

LAPKRIČIO 27 d. Amžinybėn išėjo draugijos narys Vaclovas Paulauskis (1933–2013).

LAPKRIČIO 30 d. būrys draugijos narių dalyvavo Vilniuje veikiančioje Lietuvos medicinos bibliotekoje vykusiame Vydūno draugijos renginyje, skirtame Vydūno 145-osioms gimimo ir 60-osioms mirties metinėms bei Vydūno draugijos 25-mečiui. Bibliotekoje tą dieną buvo atidaryta šios Vydūno draugijos veiklą išsamiai pristatanti paroda.

LAPKRIČIO mėnesį draugijos nariai aplankė Vilniaus Jonų gatvės gale-



Kalba Nijolė Marcinkevičienė.  
2013.12.17

rijoje eksponuotą Telšiuose veikusios Menininkų vasaros kūrybinės stovyklos darbų parodą.

GRUODŽIO 17-ąją vykusio VŽKD kultūros vakaro metu buvo prisiminti žemaičių Kūčių ir Kalėdų papročiai. Apie juos papasakojo renginio viešnia – Lietuvos liaudies kultūros centro darbuotoja Nijolė Marcinkevičienė, o apie kalėdinių eglžių ir kitus Kalėdų laikotarpio papuošimus, jų reikšmę – dailininkė, draugijos narė Genė Jacėnaitė (1933–2016). Koncertavo Vilniaus mokytojų namų liaudiškos muzikos ansamblis „Kankleliai“ (vadovė Daiva Čičinskienė). Buvo mokamasi senovinių kalėdinio laikotarpio žaidimų. Vakaro metu „Žemaičių pasai“ įteikti naujiems draugijos nariams, buvo pasveikinti gimtadienius švenčiantys žemaičiai. Renginį „užviršavo“ bendrai visų renginio dalyvių sugiedota „Ilgiausių metų“.

GRUODŽIO 27-osios dieną draugijos nariai aplankė dailininko, fotomenininko Rimanto Dichavičiaus kūrinių parodą, pabendravo su menininku ir kartu su juo nusifotografavo prie VŽKD vėliavos.





Nuotraukose: viršuje – 2014 m. sausio 21 d. vykusio VŽKD ataskaitinio-rinkiminio susirinkimo dalyviai, dešinėje – susirinkimo metu išrinkta nauja VŽKD taryba

## 2014 metai

SAUSIO 9 d. Amžinybėn iškeliavo iš Papilės krašto kilęs žurnalo „Mokslas ir gyvenimas“ redaktorius, aktyvus VŽKD narys Juozapas Baldauskas (1932–2014). Jį amžinam poilsiui artimieji, draugai ir bičiuliai, tarp jų ir draugijos nariai, iš Vilniaus palydėjo į Papilės (Akmenės r.) kapines. Išsamus žurnalisto Vytauto Žeimanto straipsnis apie J. Baldauską išspausdintas 2014 m. žurnalo „Mokslas ir gyvenimas“ pirmajame numeryje.

SAUSIO 12 d. būrys draugijos narių dalyvavo Vilniaus zanavykų bendrijos vakaronėje, skirtoje jos veiklos 25-erių metų sukakčiai, ir šia proga pasveikino bendrijos narius.

SAUSIO 18 d. VŽKD nariai svečiavosi Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ renginyje.

SAUSIO 21 d. vyko Vilniaus žemaičių kultūros draugijos ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Jo metu, teigiamai įvertinus draugijos ataskaitinio laikotarpio veiklą, išklaudus Revizijos komisijos ir finansinę ataskaitą, buvo išrinkta nauja draugijos taryba (Dalia Dirgėlienė, Povilas Saudargas (draugijos pirmininkės pavaduotojas), Virginija Bumblienė (draugijos pirmininkės pavaduotoja), Alfonsas Katkus (iždininkas), Aldona Bazienė, Eugenija Tamara Arnastauskienė (metraštininkė), Dalia Kaminskienė, Asta Taluntienė, Regina Matonienė, Zigmas Juškevičius, Ipolitas Petrošius, Alvydas Strička). Draugijos tarybos pirmininkės pareigos vėl patikėtos Daliai Dirgėlienei.

SAUSIO 31 d. įmonės „United Agency“ rūmuose vyko istorikų, mokslo daktarų Junonos ir Vytenio Almonaičių knygos „Pietų Medininkai.



Keliautojo po Laukuvos apylinkes žinynas“ sutiktuvs, kuriose dalyvavo, kalbėjo leidinio autoriai, kanklėmis grojo, dainavo A. Rapalytė-Šiaučiulienė, muzikavo ir draugijos narys Albinas Batavičius.

VASARIO 13 d. Vilniaus rotušėje vyko etnokosmologo, VŽKD garbės nario prof. Liberto Klimkos knygos „Lietuviškų tradicijų skrynelė“ sutiktuvs. Renginyje dalyvavo, L. Klimką knygos išleidimo proga pasveikino Vilniaus žemaičiai.

VASARIO 18 d. vyko VŽKD kultūros vakaras „Everestas buvo mūsų lemtis...“, skirtas alpinisto, draugijos nario Vlodo Vitkausko žygio į Everestą dvidešimties metų sukakčiai. Renginyje dalyvavo, kalbėjo, apie kopimą į aukščiausią Žemėje Everesto kalną papasakojo V. Vitkauskas, sporto organizatorius, poetas ir muzikantas Romas Bernotas (1941–2022). Vakaro metu „Žemaičių pasai“ įteikti naujiems draugijos nariams.

VASARIO mėnesį žurnalo „Žemaičių žemė“ antrajame numeryje išspausdintas straipsnis „Vilniaus žemaičių kultūros draugijai – 25“, publikacija „Prie atvirumo židinio“, kuriame rašoma apie sostinės žemaičių Albino ir Danutės Kazlaukų kūrybą, išleistas knygas, bei straipsnis „Morta Baužienė – apie senojo Vilniaus mūrus“. Kovo 8 d. apie šį renginį 19-ame Klaipėdos rajono laikraščio „Bangą“ numeryje išspausdintas Aldonos Vareikienės straipsnis „Žemaičių pasididžiavimas – alpinistas Vladas Vitkauskas ir Edita Uksaitė“.

KOVO 4 d. draugijos nariai lankėsi Vilniaus miesto rotušėje kovo 4–31 dienomis veikusioje dailininko, buvusio aktyvaus VŽKD nario Broniaus Grušo kūrybos parodoje.

KOVO 18 d. vyko VŽKD kultūros vakaras, (Nukelta į 54 p.)



Nuotraukose: kairėje – koncertuoja Simonas Bušma (kairėje) ir Gediminas Dalinkevičius; viršuje: Marija Purvinienė ir Martynas Purvinas. 2014.04.15



Dailininkė Filomena Linčiūtė-Vaitiekūnienė. 2014 m.

kurio metu pristatyta etnokosmologo prof. Liberto Klimkos knyga „Lietuviškų tradicijų skrynelė“.



Draugijos nariai Lietuvos dailės muziejaus Vilniaus paveikslų galerijoje veikusioje Marcelijaus Martinaičio margučių parodoje. 2014.04.17

KOVO mėnesį žurnale „Žemaičių žemė“ išspausdintas Povilo Saudargo straipsnis „Neužmiršamos knygų sutiktuvės Vilniaus mokytojų namuose“, kuriame pasakojama apie VŽKD veiklą.

KOVO 28 d. draugijos nariai organizuotai lankėsi Lietuvos nacionalinio muziejaus Taikomosios dailės muziejuje vykusioje iš Platielių krašto kilusio, Vilniuje gyvenusio dailininko Leonardo Tuleikio (1939–2014) jubiliejinėje retrospektyvinėje parodoje „Tapybos atspindžiai“.

BALANDŽIO 9-ąją būrys draugijos narių dalyvavo Vilniaus kupiškėnų klubo veiklos 20-mečiui skirtame renginyje.

BALANDŽIO 15 d. VŽKD kultūros vakaro svečiai buvo Jono Basanavičiaus premijos laureatai architektai Marija Purvinienė ir Martynas Purvinas,



Nuotraukose (iš kairės): VŽKD jubiliejiname renginyje Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos padėkos raštais apdovanoti draugijos nariai Ipolitas Petrošius, Dalia Dirgėlienė, Zigmas Juškevičius, Povilas Saudargas, Virgīnija Bumblienė; Vilniaus miesto savivaldybės Padėkos raštais apdovanoti draugijos nariai Albinas Batavičius, Vytautas Jucys, Asta Taluntienė, Alfonsas Tekorius, Dalia Dirgėlienė, Alvydas Strička. Prie mikrofono – Vilniaus meras Artūras Zuokas



2014 m. gegužės 18 d. Vilniaus mokytojų namuose vykusio renginio, skirto VŽKD 25-erių metų veiklos sukakčiai, dalyviai (bendras salės vaizdas)

kurie papasakojo apie savo darbus, išleistas knygas ir vykdomus tyrimus. Koncertavo Simonas Bušma ir Gediminas Dalinkevičius.

BALANDŽIO mėnesį Klaipėdos rajono laikraštyje „Banga“ išspausdintas straipsnis apie Vladą Vitkauską, Mariją ir Martyną Purvinus bei apie M. ir M. Purvinių veiklą tyrinėjant Mažosios Lietuvos architektūrą ir etnografiją.

BALANDŽIO 17 d. draugijos nariai dalyvavo Lietuvos dailės muziejaus Vilniaus paveikslų galerijoje vykusiame Marcelijaus Martinaičio (1936–2013) sukurtų velykinių margučių parodos atidaryme. Jo metu koncertavo Vilniaus žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“ (vadovė Vitalija Brazaitienė). Apie šį renginį balandžio 19 d. savaitraštyje „Lietuvos rytas“ buvo išspausdintas straipsnis „Margučiai mena parodą“.

BALANDŽIO 20 d. mirė 1939 m. sausio 25 d. Plungės seniūnijos Babrungėnų kai-

(Nukelta į 56 p.)



Nuotraukose (iš kairės): groja Dapšauskų giminės pučiamųjų orkestras; dešinėje – Ipolitas Petrošius. 2014.09.16

me gimęs, po studijų Vilniuje keletą dešimtmečių gyvenęs ir kūręs dailininkas Leonardas Tuleikis (1939–2014).

BALANDŽIO 22 d. Vilniaus Visų Šventųjų bažnyčioje vyko žemaitiškos Šv. Velykų Mišios, kurias aukojo draugijos narys kun. Vytautas Rapalis. Po Mišių Vilniaus žemaičiai gražiai bendravo parapijos namuose vykusioje Velykinėje vakaronėje.

GEGUŽĖS 9 d. draugijos nariai dalyvavo Vilniaus mokytojų namuose vykusiam liaudiškos muzikos ansamblio „Kankleliai“ kūrybinės veiklos 45-čiui skirtame šventiniame koncerte ir pasveikino ansamblicius su šia gražia kolektyvo sukaktimi.

GEGUŽĖS 18 d. vyko VŽKD 25-čiui skirtas renginys. Jo metu buvo apžvelgta draugijos veikla, su jubiliejumi draugiją pasveikino Kultūros ministerijos Regionų kultūros skyriaus vedėja Irena Seliukaitė (1954–2018), Vilniaus meras Artūras Zuokas, Lietuvos Etninės globos tarybos pirmininkas Virginijus Jocys. Koncertavo dainininkė Aušra Liutkutė, Rolandas Vitkevičius, muzikantai Asta Kvasytė, Gediminas Dalinkevičius, Simonas Buš-

ma, Albinas Batavičius ir Ipolitas Petrošius. Renginį vedė Dalia Dirgėlienė ir Stanislovas Kavaliauskas.

2014 m. žurnalo „Žemaičių žemė“ trečiajame numeryje išspausdintas Povilo Saudargo straipsnis „Neužmiršamos knygų sutiktuvės“ Vilniaus mokytojų namuose apie bendradarbiavimą su muzikologu prof. Alfonu Motuzą ir jo knygų sutiktuves draugijos renginiuose.

LIEPOS 8-ąją į paskutinę kelionę Vilniaus žemaičiai palydėjo dimisijos pulkininką leitenantą, kultūros paveldo puoselėtoją, VŽKD narį Antaną Masedunską (1928–2014).

RUGSĖJO mėnesį laikraštyje „Tėviškes gamta“ išspausdintas etnokosmologo prof. Liberto Klimkos straipsnis „Rudens lygiadienis ir Vėjų diena“.

RUGSĖJO 9 d. Amžinybėn išėjo ilgametis ir aktyvus draugijos narys Juozas Macas (1937–2014).

RUGSĖJO 16 d. VŽKD kultūros vakaras buvo skirtas Šeimos metams. Renginyje vyko Ipolito Petrošiaus knygos „Gorainių kaimui 400 metų“ ir Virginijaus Jocio sudarytos knygos „Žemaičių kultūros savastys. II. Epochų jungtys“ sutiktuvės. Ren-



Nuotraukose (iš kairės): 2014 m. spalio 21 d. vukusio VŽKD kultūros vakaro dalyviai; groja VŽKD muzikantai. 2014.09.16



Nuotraukose (iš kairės): 2014 m. lapkričio 18 d. vykusiame draugijos renginyje, skirtame Mykolo Kleopo Oginskio jubiliejui, kalbėjo (iš kairės): Vytas Rutkauskas, Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, Danutė Mukienė, Virginijus Baranauskas, Dalia Dirgėlienė; M. K. Oginskiui skirto renginio dalyviai (bendras salės vaizdas)



ginio metu kalbėjo dr. Rūta Žarskienė, dr. Tomas Petreikis, knygų autorius, sudarytojas V. Jocys, ir kt. Koncertavo Petrošių giminės muzikantai ir Salantuose gyvenančios Dapšauskų giminės pučiamųjų orkestras, Kazys Budrys ir Albinas Batavičius, Vytautas Mykolaitis ir kt.

RUGSĖJO 26 d. gausus būrys Vilniaus žemaičių dalyvavo Vilniaus mokytojų namuose vykusiame renginyje, skirtame Europos kalbų dienai.

RUGSĖJO mėnesio pabaigoje Amžinybėn išėjo 2011 m. draugijos nariu tapęs 1945 m. balandžio 28 d. gimęs žemaitis Stasys Puplinskas.

SPALIO 16 d. laikraštyje „Žalioji pasaulis“ išspausdintas Vacio Paulausko straipsnis „Gamtos prieglobstyje dvasia pakildavo...“ apie Ipolitą Petrošių.

SPALIO 21 d. VŽKD kultūros vakaro svečias buvo iš Kelmės krašto kilęs, Vilniuje gyvenantis ir kuriantis dailininkas, fotomenininkas Rimantas Dichavičius. Jis pristatė savo kūrybą, naujausio fotoalbumo „Laisvės paženklinti“ pirmąjį ir antrąjį tomus, papasakojo apie savo surengtas kūrybos parodas, svarbiausias išleistas knygas, kurių 16 buvo eksponuojama vakaronės metu surengtoje šio menininko leidinių parodoje. Renginio metu „Žemaičių pasai“ įteikti naujiems draugijos nariams.

SPALIO 22-ąją draugijos nariai dalyvavo Lietuvos nacionalinio muziejaus Vilniaus paveikslų galerijoje vykusiame dailininko Leonardo Tuleikio (1939–2014) atminimui skirtame renginyje.

SPALIO 28 d. Amžinybėn išėjo iš Mažeikių krašto kilęs, Vilniuje gyvenęs ir kūręs rašytojas, žurnalistas, pedagogas, daugiau negu dvidešimties knygų autorius Romualdas Granauskas (1939–2014). Jį kartu su artimaisiais, draugais, kūrybos gerbėjais Vilniaus žemaičiai apmžinam poilsui palydėjo į



Priekyje – ilgametė VŽKD metraštininkė dr. Eugenija Tamara Arnastauskienė

Vilniaus Antakalnio kapinių Menininkų kalnelį.

SPALIO 28-osios vakarą Vilniaus Bernardinų bažnyčioje vyko žemaitiškos šv. Mišios, kuriose buvo meldžiamasi už mirusius žemaičius.

LAPKRIČIO 18 d. VŽKD kultūros vakaras buvo skirtas kompozitoriaus, valstybės veikėjo, 1795 m. sukilimo vieno iš vadų Lietuvoje Mykolo Kleopo Oginskio (1765–1833) 250-osioms gimimo metinėms. Renginyje pristatyta Regionų kultūrinių iniciatyvų centro (RKIC) iš prancūzų į lietuvių kalbą išversta ir lietuvių kalba išleista M.K.Oginskio knyga „Laiškai apie muziką“. Kalbėjo RKIC vadovė, VŽKD narė Danutė Mukienė, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius Vytas Rutkauskas, Lietuvos istorijos instituto mokslų daktarė Ramutė Šmigelskytė-Stukienė, knygos vertėjas Virginijus Baranauskas. Kon-

(Nukelta į 58 p.)



Nuotraukose (nuo viršaus): VŽKD tarybos narė Dalia Kaminskienė (kairėje) ir draugijos pirmininkė Dalia Dirgėlienė (dašinėje) dėkoja dailininkei Reginai Maciūtei (antra iš kairės) ir Elinai Maslakovai (antra iš dešinės); grupė renginio „Žvaigždės ir žmonės“ dalyvių; Naujametinio karnavalo kaukės. 2014.12.30

certavo iš Kretingos kilusi, Vilniuje gyvenanti dainininkė (sopranas) Regina Maciūtė, jai akomponavo pianistė Elina Maslakova.

LAPKRIČIO 20 d. draugijos nariai pasveikino literatūros tyrinėtoją,

Vilniaus Vydūno draugijos pirmininką dr. Vaclovą Bagdonavičių (1941–2020) jo apdovanojimo Jono Basanavičiaus premija proga. Lapkričio 25 d. leidinyje „Šiaurės Atėnai“ išspausdintas Juozo Šorio interviu su V. Bagdonavičiumi.

2014 m. išspausdinta papildyta biologės, mokslų daktarės, VŽKD metraštininkės Eugenijos Tamaros Arnastauskienės darbų bibliografija, kuri apima 1962–2014 m. laikotarpį. Joje paminėtos 3 monografijos, 2 žinynai ir beveik 300 Lietuvos ir užsienio spaudoje paskelbtų straipsnių, tarp jų ir keletas publikacijų apie VŽKD veiklą.

GRUODŽIO 30 d. vyko VŽKD naujametinis vakaras „Žvaigždės ir žmonės“. Renginyje dalyvavo, apie šiuolaikinių žmonių santykį su visatos objektais, kosmoso tyrinėjimus, Saulę, Mėnulį, Žemę papasakojo etnokosmologas, VŽKD narys prof. Libertas Klimka. Antroje vakaro dalyje koncertavo Regina Maciūtė ir Elina Maslakova, vyko Naujametinis karnavalas, kurio metu buvo išrinkta gražiausia kaukė.

GRUODŽIO 31 d. Amžinybėn išėjo 1935 m. liepos 10 d. Jurbarko rajono Kalupių kaime gimęs literatūros istorikas prof. Juozapas Girdzijauskas (1935–2014). Jis amžinam poilsiui iš Vilniaus palydėtas į Raseinių rajono Paupio kaimo kapines.